

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

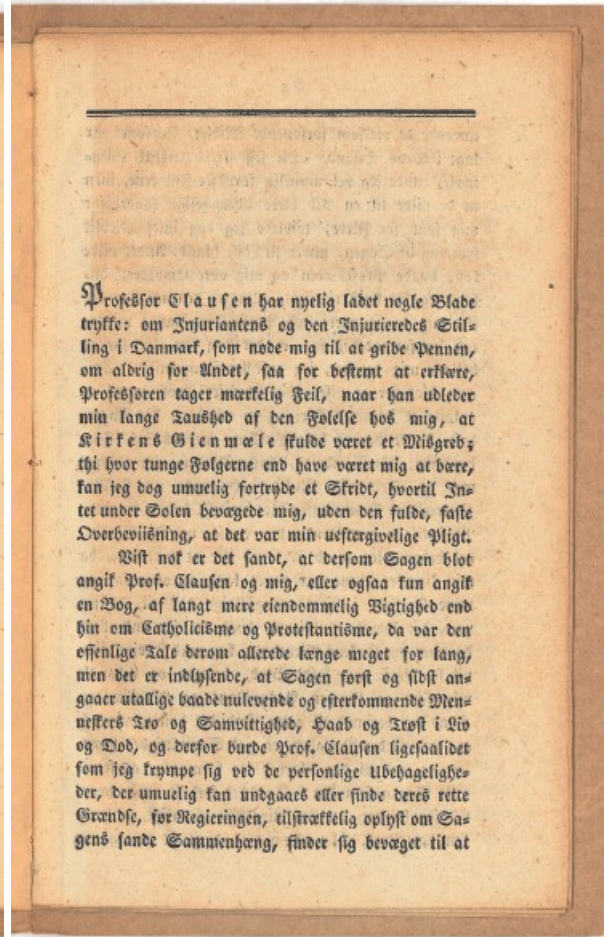
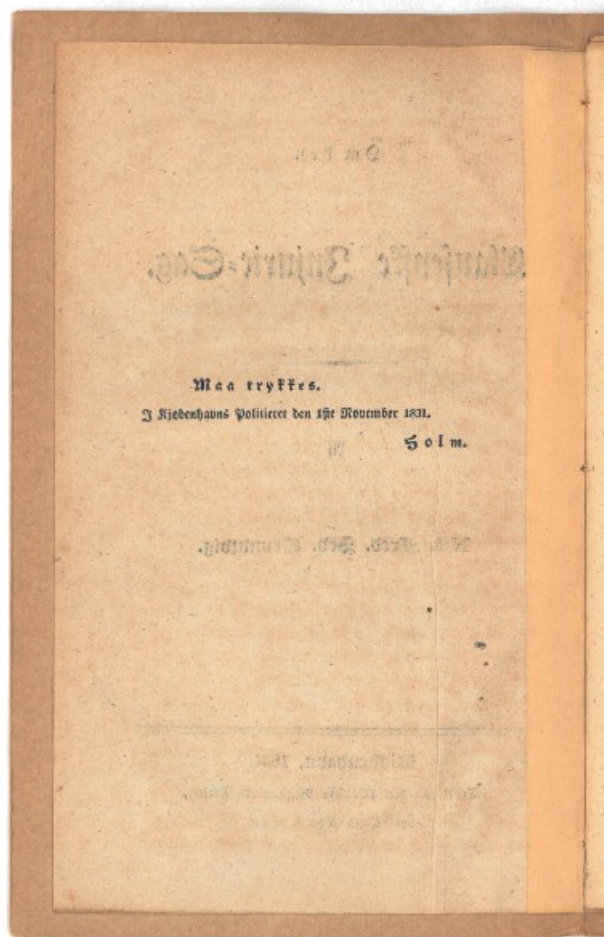
Titel: Om den Clausenske Injurie-Sag

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om den Clausenske Injurie-Sag", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 2. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1831_495A-txt-shoot-idm125/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

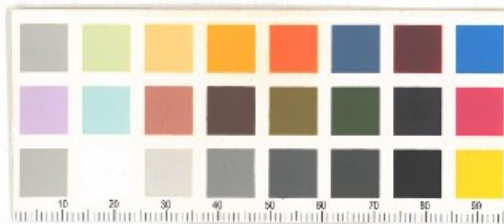
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

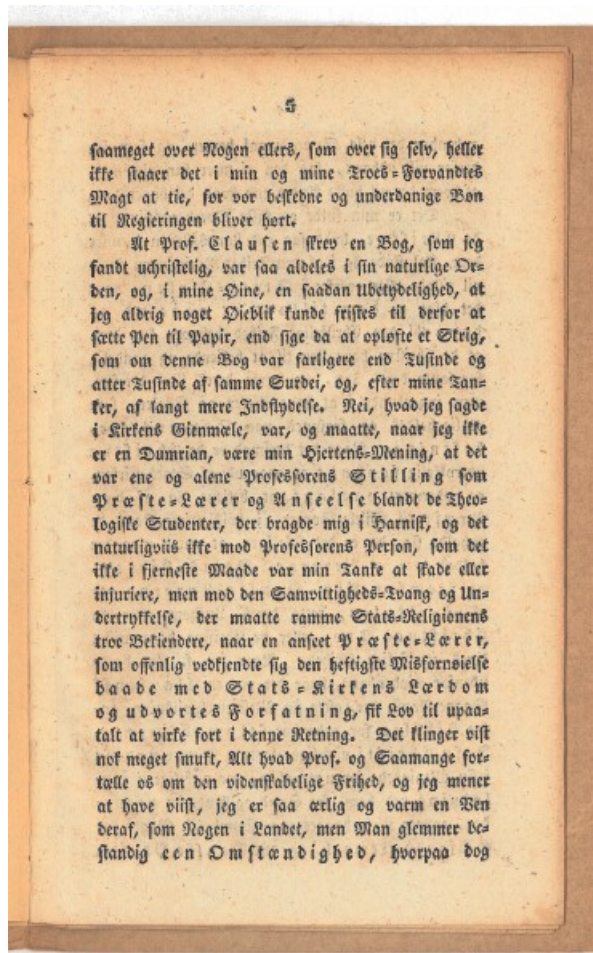
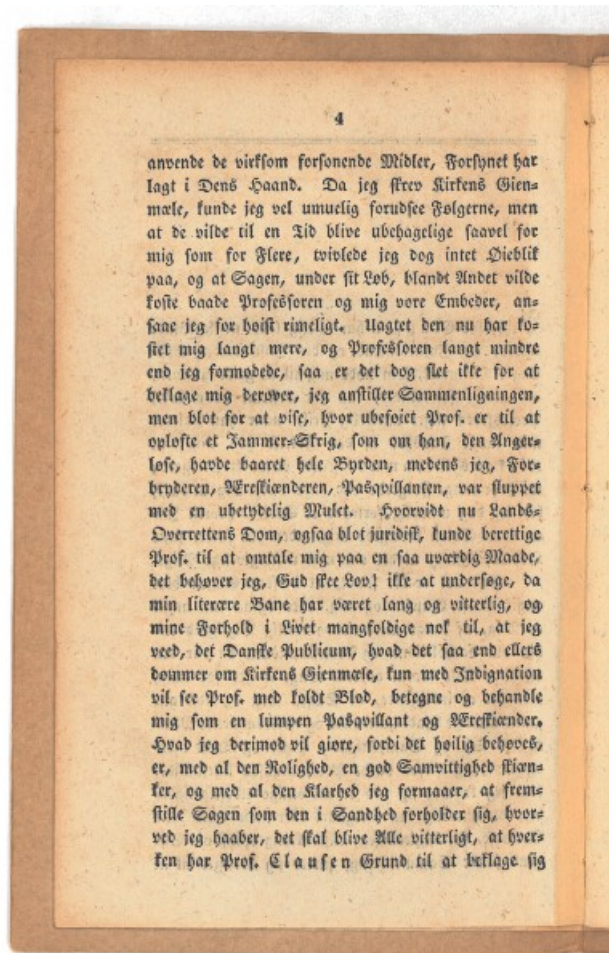
[Læs CC0-erklæringen](#)

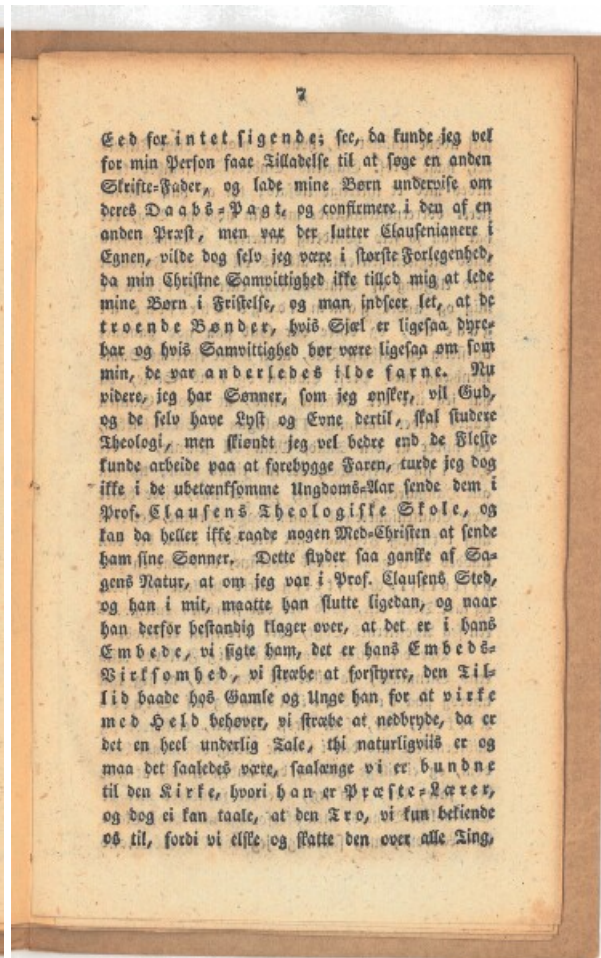
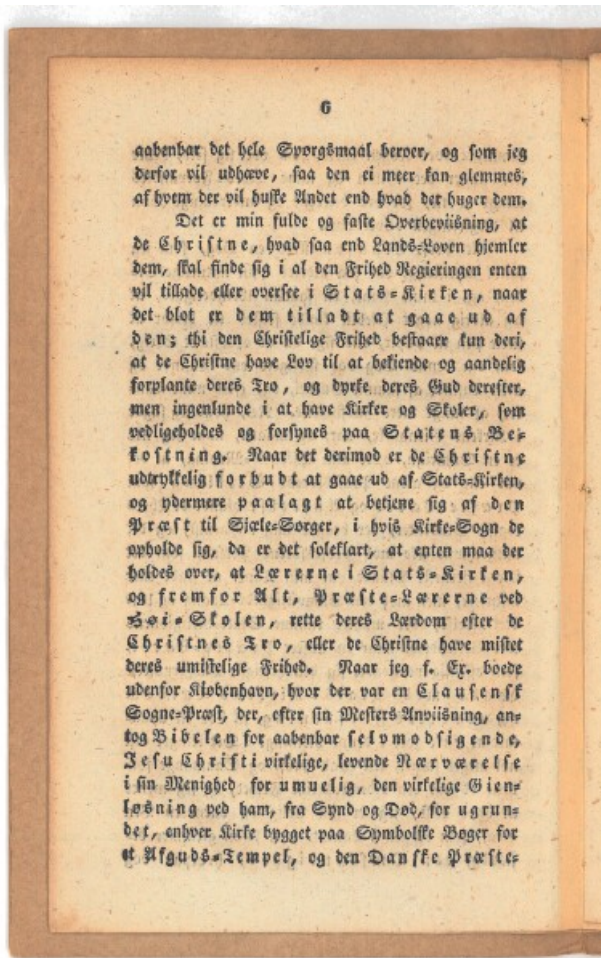

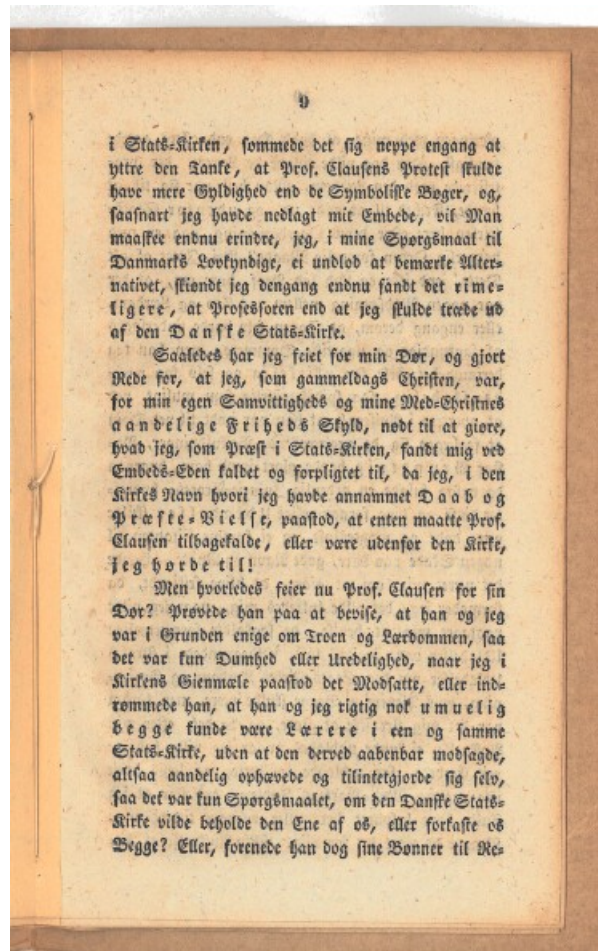
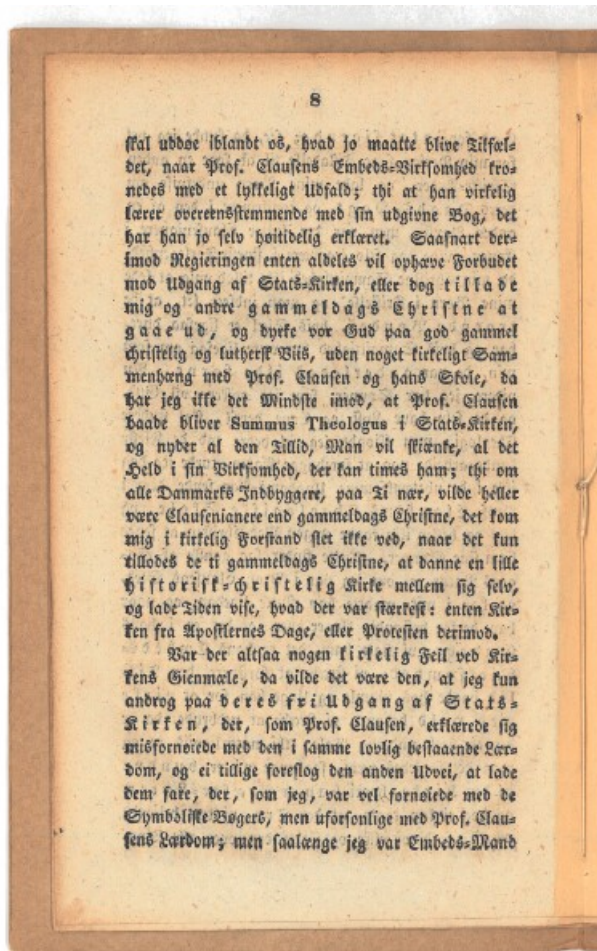
Profesfor Cl a u s e n har nyelig ladet nogle Blade trykke: om Injuriantens og den Injurieredes Stilling i Danmark, som nødte mig til at gribe Pennen, om aldrig for Andet, saa for bestemt at erklære, Profesforen tager mærkelig Feil, naar han udleder min lange Tausked af den Bøllelse hos mig, at Kirken's Gienmæle skulde været et Misgreb; thi hvor tunge Følgerne end have været mig at bære, kan jeg dog umuelig fortryde et Skridt, hvortil Inset under Solen bevægede mig, uden den fulde, faste Overbeviisning, at det var min uftergivelige Pligt.

Vist nok er det sandt, at dersom Sagen blot angik Prof. Clausen og mig, eller ogsaa kun angik en Bog, af langt mere eiendommelig Bigtighed end hin om Catholicisme og Protestantisme, da var den essentielle Tale derom allerede længe meget for lang, men det er indlysende, at Sagen først og sist angaar utallige baade nulevende og efterkommende Menneskers Tro og Samvittighed, Haab og Trost i Liv og Død, og deefor burde Prof. Clausen ligesaa lidet som jeg krympe sig ved de personlige Ubøhageligheder, der umuelig kan undgaæds eller finde deres rette Grændse, før Regieringen, tilstrækkelig oplyst om Sagens sande Sammenheng, finder sig bevæget til at

gieringen med mine, at hvad Den end ellers agtede hienligst, Den dog vilde tillade de Lærere, der protesterede mod den Lærdom, Man bestemde sig til at have; Frihed til at gaare ud, og uden for Statskirken lære efter deres Døxbeviisning, paa en med borgerlig Orden forenelig Maade? Nei, Intet af alt Dette, end ikke en Lyd lod Prof. høre om, at der var nogen Modsetning mellem vor Aro og Lærdom, eller engang derom, at Sagen selv burde undersøges af sagtyndige og upartiske Dommere, men han tog derimod det Hele saa ukirkelig og selv saa uvidenskabelig, saa spidsborgerlig som muligt, ved at overtære i Høifæne, at han var nødt til ved Dem at fralægge sig de ærekrænkende Beskyldninger, Paafor Grundtvig havde gjort imod ham, hvorpaa da ogsaa fulgte en ordenlig Injurie-Proces, hvorefter disse og hine fornærmelige Udladelser skulde være høje og magtesløse, og ei komme Etanten til nogen Skade paa Være, gode Navn og Dlygte. Haade det været mig om, at gjøre, at blive freilænt, da formoder jeg, det vilde lyffedes mig, naar jeg vilde paataget mig at bevise, de saakaldte fornærmelige Udladelser var, juridisk talt, velbegrundede i Prof.s Udladelser om den Stats-Kirkens Lærdom og Forsætning, hvis Hædere vi Begge skulde være, men herom var det mig, det ikke, at gjøre, og da det, efter min Anskuelse, ei kunde undlades, naar jeg vilde beholde mit Embede, saa neblagde jeg dette, og læste siden ikke engang Mod-Varkens Indlæg, end sigte at jeg skulde have besvaret det, eller engang tilladt mine Venner at gjøre det for mig. Min Anskuelse af In-

jurie-Sagen som min Sag vil jeg her hvertken fremsætte eller forføre, thi det Forske har jeg for længe siden gjort, i mine Spørgsmaal til Danmarks Lovtyndige, og det Andet vil jeg ikke giere, fordi jeg selv troer, der var noget Stangt i den. Det var det nemlig mig, efter min Individualitet, umueligt, at handle anderledes, end jeg gjorde, men det kan gjerne være, at en Anden i mit Sted vilde gjort noget meget Bedre end jeg, ved at have sig over alle andres Hensyn, og benytte sig af alle sine juridiske Fordele; thi havde Prof. ikke kunnet erhverve den forenskede Mortification, da maatte rimeligheds Sagen taget en aldoorligere Vending. Min Hoved-Sankt var imidlertid kun den, at da jeg aldrig havde tænkt paa at formindste Prof. Clausens børgerslige men kun hans kirkelige Være og Agtelse, saa kunde jeg, under den gode Vending Sagen havde taget, ei giere noget bedre, end lade Profesoren vinde den, og se til, hvad han dermed i Grunden havde vundet.

Maaget det nu var sofskært, at jeg godt kunde have Ret i min Paastand om den Clausenske Lærdoms Uforenelighed med Stats-Kirkens, og med de gammel-dags Christnes Aro, hvorefter aabenbar hele Kirkens Gienmæle dreiede sig, om jeg end i Overilelse havde brugt aldeles upaasende Udtryk om Prof.s Adfærd ved Fremsettelsen af denne sin Lærdom; maaget det var sofskært for mig og alle Andre, syndes det dog længe at være skjult for Prof., thi ved enhver ny Protest mod hans indvorte Præstestæder-Kald i den Danske Stats-Kirke, beragde han sig triumpher-

rende paa en Dom, hois Præmisser ubetyffelig sigt, at Spørgsmaalet om hans Lærdom er slet ikke blevet undersøgt. Og da nu Prof., som sees af hans sidste Skrift, endelig har opdaget, at den Mortifications-Dom, han erhvervede, og hundrede Saadanne, i Grunden ei hjalp ham det Mindste, da Belysningen for vrang Lærdom vedbliver at være lige hoirestet, lige ubehagelig, lige viefsom til at stille ham ved gammeltdags Christnes Lidd, da han endelig har opdaget, hvad jeg tænkte, ingen Student, end sige en Professor, kunde oversee, angere det ham da, baade for Sagens, for hans og for min Skyld, at have ført mig en Injurie-Proces paa Hallen, der vel maatte kunde skade mig, men aldrig gavne ham? Beslæger han, der sætter saamegen Priis paa sit Embede, at hans Ubesindighed skildte mig ved mit, og beslæger han, som den varme Talsmand for videnskabelig Frihed, at den hensigtsløse Proces skildte en agtet Skribent ved en Skrive-Frihed, han aldrig vitterlig misbrugte? Nei, det være langt fra, Prof. finder kun det Brænge deri, at jeg ikke blev straffet haardt nok, og at Regjeringen vil tillade, at enten jeg eller Noget, efter Dommens Datum, paastaar at hans Lærdom er vrang, og utaalelig i den Kirke, hvortil gammeltdags Christne og Lutheraner er bundne. Det Hoieste han kan indbrømme, er, at der, foruden hin Mortifications-Dom, maatte kunde behøves en Besvarelse fra sagskyndige Mænd af det Spørgsmaal "om der i den angrebne Bog om Catholicisme og Protestantisme er gjort Brug af nogen Frihed, som ikke maa anses

at være den academiske Theolog uforment i hans Virksomhed som Skribent." Havde Prof. andraget herpaa istedenfor at stævne mig, da havde det vist nok været hans Stilling værdigt, og kunde maatte ført nærmere til Maalet, end vi kan indset, men i sig selv vilde det dog kun lidt forslaae, thi for det Første kom det meget an paa, enten den academiske Theolog var Privat-Decent, eller beskiftet Præste-Lærer, for det Andet giar det en stor Forskiel, om der, som i Preussen, er fem Universiteter for Fædre og værlge imellem, eller der, som i Danmark, er kun eet eneste, og for det Tredie er Spørgsmaalet ikke om, hvad Frihed en Regjering vil give Præste-Lærerne til at criticere den Kirkes Lærdom de er sat til at forplante, men hvormegen der uden heieste Ubillighed og Samvittigheds-Træng kan gives dem, saalænge Undersaatterne er bundne til Stats-Kirken.

Er det ikke dog mærkeligt, at Prof. Clausen, der er saa om over hvad han kalder sin videnskabelige Frihed, aldrig nævner den Samvittigheds-Frihed, som baade er af langt mere ubetinget Vigtighed, og er Millioners Træng, naar hin er knapt et Hundredek! Er det dog ikke en heel besynderlig Paastand, at Folket skal lade sin Tro besstride, af dem der sættes til at nære og forsvare den, blot for at Disse ikke skal lide noget Skaar i deres videnskabelige Frihed; og hvad skal jeg kalde det Trof hos Professorer, hvormed han bestandig ignorerer den virkelige Modsetning i Troen, der

